

PÔSOBENIE ŠKOLSKÉHO PODPORNÉHO TÍMU A JEHO KOORDINÁTORA V ŠKOLE

**ŠPT: Prínosy aj povinnosti, ktoré
musíte poznať**
Marek Havrila

ČO JE ŠKOLSKÝ PODPORNÝ TÍM (ŠPT)?

- Predstavuje základné personálne zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania.
- Ide o skupinu zamestnancov školy, zaradených do rôznych kategórií PZ a OZ a kariérových pozícií v rámci výkonu špecializovaných činností.
- Zohráva nezastupiteľnú úlohu pri výchove a vzdelávaní žiakov so ZZ, ktorí sa vzdelávajú formou školskej integrácie, ale aj žiakov, pre ktorých nie je toto vzdelávanie v podmienkach štandardnej triedy školy možné a vhodné. Služby poskytované ŠPT môžu potrebovať a využívať všetky deti a žiaci.
- ŠPT poskytuje podporný servis aj PZ školy, zákonným zástupcom a ďalším aktérom školy.
- Úlohou ŠPT je podpora výchovy a vzdelávania s cieľom rozvoja konkrétnych zručností detí a žiakov alebo odstraňovania prekážok vo výchove a vzdelávaní.
- Jediné ustanovenie v celom zákone č. 138/2019 Z. z., ktoré prostredníctvom činností charakterizuje väčšiu skupinu zamestnancov zaradených do rôznych kategórií.
- Ideovo a obsahovo pritom vychádza zo zmien v školskom zákone, ktoré charakterizujú inkluzívne vzdelávanie.

KTO TVORÍ ŠPT?

- ŠPT zriaďuje riaditeľ MŠ, ZŠ a SŠ ako nevyhnutný predpoklad zabezpečenia práva na inkluzívne vzdelávanie.
- Tvorí ho školský špeciálny pedagóg a všetci OZ školy (školský psychológ, sociálny pedagóg, školský logopéd, liečebný pedagóg).
- Členmi ŠPT sú aj PZ a OZ zaradení do kariérových pozícií kariérový poradca, výchovný poradca, školský poradca, koordinátor prevencie.
- Členmi ŠPT, resp. jeho subtímov môžu byť podľa špecifických podmienok školy aj ďalší PZ (napr. pedagogický asistent, triedny učiteľ).
- Ak v škole alebo v školskom zariadení vykonáva pracovnú činnosť školský špeciálny pedagóg alebo OZ, môže vykonávať aj činnosti výchovného poradenstva a kariérového poradenstva → § 36 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z.
- Zloženie ŠPT upraví riaditeľ vo **vnútornom predpise** po prerokovaní v pedagogickej rade, ak je zriadená – § 84a ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z. účinný od 1. 1. 2022.

EXTERNÍ ČLENOVIA ŠPT

- Odborný zamestnanec poradenského zariadenia – psychológ, logopéd, špeciálny pedagóg/terénny špeciálny pedagóg, OZ realizujúci preventívne činnosti.
- Podľa potreby sú prizvaní na stretnutia ŠPT.
- Metodicky a supervízne sprevádzajú ŠPT, tvoria prepojenie medzi PZ školy a poradenským zariadením a ďalšími externými subjektmi. Poediaľajú sa na riešení komplexných prípadov.
- Podľa potreby a miestnych podmienok externými členmi môžu byť aj ďalší ľudia pomáhajúcich a podporných profesií (terénni sociálni pracovníci, komunitní pracovníci – práca v rodinách a vylúčených komunitách, osobní asistent a pod.).

ZAPOJENIE ĎALŠÍCH PEDAGÓGOV DO ŠPT

- Školský digitálny koordinátor → v rámci tvorby komplexnej digitálnej stratégie a následnej tvorby podpory.
- Koordinátor ŠPT úzko spolupracuje so školským koordinátorom vo výchove a vzdelávaní → efektívnejšie využívanie ľudských zdrojov na pracovisku.
- V poskytovaní podpory na individuálnej úrovni je nevyhnutná spolupráca s vedúcimi predmetových komisií alebo vzdelávacej oblasti, alebo metodického združenia či študijného odboru, rovnako tak vedúcich záujmovej oblasti alebo oddelenia, a to nielen pri vytváraní špecifického výchovno-vzdelávacieho plánu pre jednotlivca, ale najmä na hľadanie jeho silných stránok a ich následnej cielenej podpore.
- Zapájanie nielen interných supervízorov, ale i externých z prostredia zariadení poradenstva a prevencie, najmä ak Š/ŠZ žiadnym aktuálne nedisponuje.
- Supervíziu je potrebné dopĺňať kvalitnou intervíziou na pracovisku („pracovnými poradami“), ktorá prináša podporu pre všetkých aktérov podpory (prevencia syndrómu vyhorenia, včasná intervencia).

HLAVNÉ ÚLOHY ŠPT I.

- Koordinovať rozvoj inkluzívneho vzdelávania.
- Zabezpečiť rešpektovanie rozmanitosti, schopností a rôznorodých výchovno-vzdelávacích potrieb detí a žiakov.
- Spolupracovať so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie a ďalšími subjektmi pri podpore detí, žiakov a ich zákonných zástupcov v oblasti výchovy a vzdelávania.
- Poskytovať poradenstvo pedagogickým zamestnancom a rodičom.
- Podieľať sa na tvorbe školského vzdelávacieho programu.
- Členovia ŠPT majú podpornú, systémovú a procesnú úlohu.

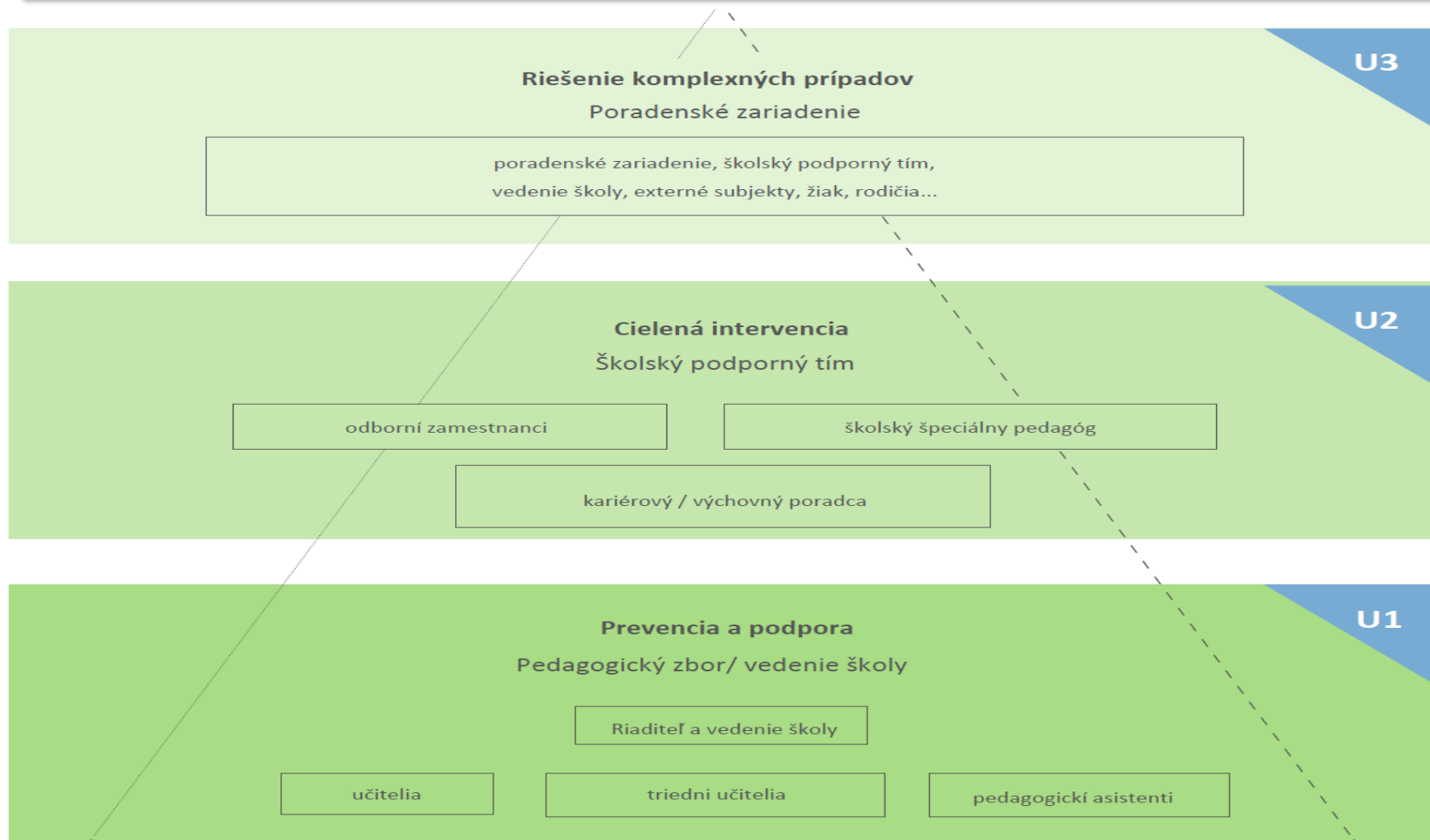
HLAVNÉ ÚLOHY ŠPT II.

- Vyhľadávanie a identifikácia zdrojov a rizík u žiakov, celých tried, učiteľov (napr. nástup prvákov, kariérový rozvoj, zvyšujúci sa počet integrovaných žiakov, prechod na 2. stupeň, prerušenie výučby a pod.).
- Preventívne a depistážne programy.
- Cielené intervencie (napr. reedukácia porúch učenia, rôzne skupinové a individuálne podporné terapie, mediácia konfliktov a pod.).
- Mentoring pedagogických asistentov – koordinácia cez školského špeciálneho pedagóga.
- Spolupráca s poradenskými zariadeniami a sieťovanie s inými subjektmi (sociálnoprávna ochrana detí a soc. kuratela, lekári, LVS, DC, RC a pod.)

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY A ZÁSADY PRÁCE

- Koordinácia spoločne rozdelených úloh vyplývajúcich z profesijných kompetencií.
- Zdieľanie informácií v ŠPT s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa a rešpektovanie GDPR.
- Postupnosť krokov (subsidiarita) – kontakt s triednym učiteľom, asistentom učiteľa a tými, ktorí sú pri dieťati najbližšie.
- Spolupráca pri plnení úloh tak, aby sa jednotlivé zručnosti a schopnosti dopĺňali, eliminovať hierarchické „mocenské“ boje, súťaživosť, duplicity.
- Korektné vzťahy, dôvera a otvorenosť .
- Práca s vlastnými limitmi, nedostatkami, konfliktmi a intervíziou.

SCHÉMA SYSTÉMU KOMPLEXNEJ PODOPRY V ŠKOLE

Zdroj: KRNÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRIŽO. 2021. *Multidisciplinárny prístup v školách. Školský podporný tím.* Bratislava: VÚDPaP, 2021, s. 7.

RIEŠENIE KOMPLEXNÝCH PRÍPADOV

Zdroj: KRNÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRIŽO. 2021. *Multidisciplinárny prístup v školách. Školský podporný tím*. Bratislava: VÚDPaP, 2021, s. 22.

REALIZÁCIA PODPORNÝCH OPATRENÍ

- V situáciách, keď nestačí zabezpečovať podporu na „bežnej“ úrovni, je potrebné intenzívne zapojenie OZ.
- Ide o druhý stupeň podporných opatrení, ktoré zväčša predstavujú cielenú intervenciu a pomoc deťom v riziku, s ohrozením, narušením, znevýhodnením alebo postihnutím.
- Takíto žiaci vyžadujú systematickejšiu profesionálnu starostlivosť.
- OZ vďaka multidisciplinárnemu prístupu sa v spolupráci s PZ snažia poskytovať žiakom špeciálnu podporu s predpokladom, že žiak bude neskôr vyžadovať len služby členov podporného tímu intervenujúcich v 1. úrovni, tzv. bežnej podpory zo strany pedagogických zamestnancov.
- Pod podporným tímom školy máme na mysli teda najmä zapojenie OZ školy v spolupráci s PZ školy, resp. všetkými aktérmi požadovanej podpory.

PRÁVNÝ KONTEXT INKLÚZIE A PRÍTOMNOSTI ŠPT I.

- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej ako „Dohovor“); judikatúry je aj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24.9.2015 - http://www.noveskolstvo.sk/upload/pdf/slovakia_supreme_court_decision.pdf
- Podľa čl. 24 Dohovoru je uznané právo osôb so zdravotným postihnutím na vzdelanie. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, majú prednosť pred zákonmi.
- Na účel uplatňovania týchto práv bez diskriminácie a na základe **rovnosti príležitostí zmluvné strany sú povinné zabezpečiť začleňujúci vzdelávací systém na všetkých úrovniach.**
- Z právneho hľadiska je daná povinnosť prijať tzv. primerané úpravy (opatrenia), ktoré sú sformulované v čl. 2 a č. 5 Dohovoru a § 144 ods. 2 školského zákona.

PRÁVNÝ KONTEXT INKLÚZIE A PRÍTOMNOSTI ŠPT II.

- **PRÁVO NA INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE OBSAHUJE DVE ZÁKLADNÉ POVINNOSTI:**
 - ✓ negatívnu povinnosť spočívajúcu v rešpektovaní priznaného práva bez toho, aby doň nebolo neprimerane zasahované, vrátane **zákazu akejkoľvek diskriminácie na základe zdravotného znevýhodnenia alebo z akýchkoľvek (nielen zdravotných a sociálnych) dôvodov**
 - ✓ pozitívnu povinnosť spočívajúcu v realizovaní všetkých opatrení (zabezpečenie poskytovania primeraných úprav) vedúcich k naplneniu tohto práva, ktoré zahŕňajú aj **prijatie individualizovaných opatrení s tým, že každé dieťa (nielen zdravotne znevýhodnené, resp, dieťa s priznanou ŠVVP) potrebuje iný rozsah a špecifikáciu poskytnutej podpory.** Za diskrimináciu možno považovať aj to, ak dôjde k odmietnutiu realizácie primeraných úprav.
- ❑ Prítomnosť ŠPT v škole a jeho právne ukotvenie je z právneho hľadiska jednou z elementárnych podmienok a nevyhnutných predpokladov zabezpečenia práva na inkluzívne vzdelávanie.
- ❑ Naša legislatíva pozná len individuálnu integráciu a inklúziu zatiaľ len definuje ako zákonnú povinnosť.

ŠVVP - § 2, písm. i) školského zákona

Zdroj: Križo, V. - Ďurčová, V. 2022. *Individuálny vzdelávací program... Na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu*. Bratislava:

Inklucentrum 2022, s. 7. ISBN 978-80-974157-3-0

sl.
hodnotenie/
kombinácia

oslobodenie od
dochádzania do školy
bez pravidelnej účasti

Oslobodenie od
vyučovania predmetu
alebo jeho častí

úprava obsahu – podľa
ŠVP – učebných osnov

ÚPRAVA PODMIENOK, OBSAHU, FORIEM, METÓD A PRÍSTUPOV

Integrácia/špeciálna trieda/škola, VP

Priebežné hodnotenie,
projekty, spôsob
skúšania, písomné
práce, miesto
skúšania...

materiálne
podmienky a
pomôcky

personálna podpora,
asistent, ŠPT, terapie
mimo školy...

PLÁNOVANIE ČINNOSTI ŠPT

- Plánovanie činnosti úzko súvisí s koordinovaným fungovaním ŠPT a zistením potrieb školy.
- Je potrebné zohľadniť:
 - ✓ Počet členov ŠPT a ich časové možnosti.
 - ✓ Odborné zameranie, zručnosti a špecializáciu členov ŠPT.
 - ✓ Osobnostné predpoklady a záujem o témy či cieľové skupiny žiakov.
 - ✓ Veľkosť a zameranie školy.
 - ✓ Kultúrno-sociálne špecifiká školy.
 - ✓ Riziká a zdroje u žiakov, tried, zamestnancov.

ZÁKONNÁ POVINNOSŤ PRÍTOMNOSTI ČLENOV ŠPT V ŠKOLE

- Všeobecne záväzné právne predpisy pôsobenie jednotlivých členov ŠPT v škole spájajú so slovom „môže“ (v zmysle nie je daná povinnosť ich zamestnania v ŠaŠZ).
- Zriaďovateľ ZŠ, v ktorej sa vzdeláva viac ako 50 žiakov zo SZP, je povinný použiť najmenej 50 % z celkového príspevku na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo SZP pre ZŠ na osobné náklady asistenta učiteľa SZP alebo sociálneho pedagóga.
- V ZŠ pôsobí na každých 50 žiakov zo SZP 1 asistent učiteľa alebo 1 sociálny pedagóg.
- V ZŠ a SŠ, ktoré nie sú špeciálnou školou, pôsobí školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, školský logopéd alebo školský psychológ, ak vzdelávajú viac ako 20 žiakov so ZZ okrem žiakov so ZZ vzdelávaných v špeciálnych triedach.
- V očakávanej novele zákona č. 138/2019 Z. z. je ŠPT vyčlenený ako samostatná skupina zamestnancov na základe rozhodnutia riaditeľa

ROZDIELNOSTI V POSTAVENÍ PZ A OZ

- Členmi pedagogickej rady sú všetci PZ školy - § 4 ods. 2 vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole – OZ môžu byť prizvaní a riadia sa jej rokovacím poriadkom, ale v MŠ členmi PR sú všetci PZ a OZ materskej školy - § 6 ods. 1 vyhlášky č. 438/2020 Z. z. od 01.01.2021
- Voľby do rady školy – pedagogická rada si volí svojich zástupcov (spomedzi PZ) do rady školy, OZ s ohľadom na zloženie rady školy patria k nepedagogickým zamestnancom spolu s administratívnymi pracovníkmi, THP prac. atď. Školský špec. pedagóg vo voľbách do rady školy nemôže dať svoj hlas školskému psychológovi a naopak.
- V zmysle zákona č. 138/2019 Z. z. delenie prac. času na priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť a nepriamu činnosť („ostatné činnosti“) je explicitne uvedené len pri PZ
- Pracovný pomer na určitú dobu s PZ možno dohodnúť najkratšie na jeden školský rok (ak nejde napr. o zastupovanie) - § 82 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z. – OZ takúto podmienku nemá
- § 83 zákona č. 138/2019 Z. z. splnenie kval. predpokladu v konkrétnych lehotách (počas ktorej je PZ považovaný za kvalifikovaného) priznáva len PZ

ŠTANDARDY

- Základné fungovanie a princípy odbornej činnosti ŠPT musia byť v súlade so zákonom stanovenými úlohami a profesijnými štandardami.
- [Pokyn ministra č. 39/2017, ktorým sa vydávajú profesijné štandardy pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení](#)
- Projekt VÚDPaP, ktorý je poverený metodickým usmerňovaním všetkých zložiek poradenského systému - **Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce („NP Štandardy“)**.
- Procesné štandardy výchovného poradenstva a prevencie pre odborné činnosti OZ školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie, pre odborné činnosti PZ a OZ v školách a školského špeciálneho pedagóga sú platné od 18.12.2020 – majú síce len odporúčací charakter, nie sú právne záväzné (vymožiteľné zákonom), avšak na ne nadväzujúce pripravované obsahové a výkonové štandardy už budú vymožiteľné zákonom.
- Štandardy prijaté príkazom ministra (najneskôr do 31.12.2022) → *„výkonové a obsahové štandardy výchovného poradenstva, ktoré určujú odborné činnosti jednotlivých stupňov podporných úrovní, vydáva a zverejňuje na svojom webovom sídle ministerstvo školstva“*

ŠPT A ŠPECIÁLNE ŠKOLY?

- ✓ Mylná interpretácia, že zavádzanie inkluzívneho vzdelávania sa primárne týka rušenia špeciálnych škôl.
- ✓ My špeciálne školy potrebujeme a môžu nás učiť mnohým postupom, ktorý by mohli byť aplikovateľné aj v bežných triedach a školách – napr. menej žiakov, učitelia so špeciálno-pedagogickou spôsobilosťou, materiálno-technické vybavenie a kompenzačné pomôcky.
- ✓ Z pohľadu legislatívy, ak školský zákon hovorí o materskej škole, základnej škole alebo strednej škole, myslia sa tým všetky školy všeobecne – aj bežné, aj špeciálne, školy všetkých zriaďovateľov. Školský podporný tím môže pôsobiť v materskej škole (§ 28 ods. 14 školského zákona), základnej škole (§ 30 ods. 5 školského zákona) a v strednej škole (§ 33 ods. 14 školského zákona).
- ✓ Výchova a vzdelávanie žiakov so ZZ má viaceré špecifiká, ktoré sú opísané v VII. časti školského zákona (§ 94 a nasl.) a v samostatnom vykonávacom predpise – vyhláske č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

ŠPT A ŠPECIÁLNE ŠKOLY?

- „Rovnako cenné je pripomenutie, že inklúziu vo vzdelávaní nemožno zúžiť iba na problém umelej tvorby diverzity či rušenia špeciálnych škôl. **Aj kvalitná špeciálna škola môže byť inkluzívna**, rovnako tak trieda bez žiaka s postihnutím môže byť inkluzívna, ak vzniká prirodzeným procesom a nie umelým výberom podľa nejakých kritérií“ - <https://inklucentrum.sk/inkluzivne-vzdelavanie-a-jeho-rozmanite-chapanie-2-cast/>
- Aj deti a žiaci navštevujúce špeciálne školy potrebujú podporné mechanizmy – tie sú definované priamo v právnych predpisoch – napr. pôsobenie asistenta učiteľa je legislatívne zakotvenou požiadavkou aj vo vzťahu k školám pre žiakov so ZZ, kde bez jeho prítomnosti nie je možné garantovať bezpečnosť a ochranu zdravia a **pri prekonávaní bariér neprekonateľných pre žiaka z dôvodu jeho ZZ**. Aj tieto deti potrebujú školského logopéda, školského psychológa, sociálneho pedagóga, liečebného pedagóga atď. (predtým boli v ČŠPP) aj napriek tomu, že základná podpora je stanovená napr. cez znížený počet žiakov v triede, osobitné vzdelávacie programy podľa zdravotného postihnutia, požiadavky na špeciálno-pedagogickú spôsobilosť učiteľa špeciálnej školy atď.
- Aj vo vzťahu k špeciálnym triedam v bežných školách predsa pôsobí ŠPT, pričom vzdelávanie v špeciálnych triedach sa riadi prakticky totožnými pravidlami ako v špeciálnych školách.
- Aj deti s rovnakými diagnózami a ZZ sú odlišné, aj medzi nimi jestvuje inakosť.

ŠPT AKO SÚČASŤ SYSTÉMU PORADENSTVA A PREVENČIE

- ✓ § 130 ods. 2 školského zákona → systém poradenstva a prevencie (PaP) tvoria zariadenia poradenstva a prevencie (CPP a ŠCPP) a v školách PZ, ŠPT alebo OZ.
- ✓ Všetky tieto subjekty multidisciplinárne spolupracujú najmä so zákonnými zástupcami, zástupcami zariadenia, školami, zamestnávateľmi, orgánmi verejnej správy a ďalšími subjektami, ktoré sa zaoberajú výchovou a vzdelávaním.
- ✓ § 131 ods. 1 → odborná činnosť sa v systéme PaP uskutočňuje v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi výchovného poradenstva prostredníctvom podporných úrovní
 - a) prvého stupňa,
 - b) druhého stupňa,
 - c) tretieho stupňa,
 - d) štvrtého stupňa,
 - e) piateho stupňa.

PODPORNÁ ÚROVEŇ 1. STUPŇA

➤ Odborné činnosti podpornej úrovne 1. stupňa:

- a) pedagogická diagnostika
- b) pedagogická intervencia
- c) výchovné poradenstvo,
- d) kariérové poradenstvo
- e) Prevencia

➤ Sú to činnosti, ktoré vykonávajú všetci PZ školy, OZ školy a ŠPT (podľa § 131 ods. 2 školského zákona č. 245/2008 Z. z.)

➤ Metodickú podporu PZ 1. stupňa môžu poskytovať iní PZ/OZ školy, OZ z CPP alebo zo ŠCPP (v závislosti od oblasti podpory) alebo priamo riadená organizácia MŠVVaŠ (NIVaM → Národný inštitút vzdelávania a mládeže - zlučuje štyri pôvodne samostatné PRO: MPC, ŠPÚ, IUVENTA-Slovenský inštitút mládeže a Slovenskú pedagogickú knižnicu).

PODPORNÁ ÚROVEŇ 2. STUPŇA

➤ Odborné činnosti podpornej úrovne 2. stupňa

- a) diagnostika orientačná
- b) prevencia
- c) poradenstvo
- d) intervencia
- e) krízová intervencia
- f) reedukácia

➤ Sú to odborné činnosti, ktoré vykonávajú OZ školy a školskí špeciálni pedagógovia (podľa § 131 ods. 3 školského zákona č. 245/2008 Z. z.).

➤ Metodická podpora pre OZ školy a školských špeciálnych pedagógov môže byť poskytovaná inými OZ školy alebo školským špeciálnym pedagógom, odbornými zamestnancami pracujúcimi v CPP alebo v ŠCPP (v závislosti od oblasti podpory) alebo priamo riadenou organizáciou (NIVaM).

ZDROJE FINANCOVANIA ŠPT

- Normatívne financie podľa počtu žiakov a personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu – nariadenie vlády č. 630/2008 Z. z.
- Vlastný rozpočet školy zvýšený podľa uplatnenia koeficientov na žiakov so ZZ
- Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) v rámci Operačného programu na zabezpečenie personálnej podpory vzdelávania žiakov so ŠVVP – napr. NP Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II. (cez MPC)
- Nenormatívne financovanie AU podľa § 4a zákona č. 597/2003 Z. z. – protokol o zbere údajov AU – vytvára sa v máji príslušného kalendárneho roka na nasledujúci školský rok prostredníctvom zriaďovateľa
- Dofinancovanie zriaďovateľom – nad rámec 80% prevádzkových nákladov a 90% osobných nákladov, resp. 100% prideleného normatívu

NORMATÍVNE FINANCOVANIE I.

- ZŠ a SŠ sa pridelujú finančné prostriedky podľa zákona č. 597/2003 Z. z. a nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z. s prílohami – prevádzkový a mzdový normatív.
- Škole sa pridelujú finančné prostriedky na príslušný kalendárny rok podľa počtu žiakov podľa stavu k 15.9. kal. roka (počet žiakov sa získava cez RIS a EDUZBER) a príslušného normatívu pre danú kategóriu školy.
- Do výpočtu celkového normatívneho príspevku pre školu vstupujú rôzne koeficienty, ktoré zohľadňujú napr. iný vyučovací jazyk, počet žiakov so zdrav. znevýhodnením (6 skupín), počet ostatných žiakov atď.
- **Príloha č. 8 k nariadeniu vlády č. 630/2008 Z. z. - Klasifikácia žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním v špeciálnych základných školách, v špeciálnych triedach základných škôl a v triedach základných škôl pre výpočet koeficientu personálnej náročnosti - [TU](#)**

NORMATÍVNE FINANCOVANIE II.

- Jedným z koeficientov, ktorý má vplyv na výpočet celkového normatívneho príspevku je aj koeficient na výpočet hodnoty koeficientu kvalifikačnej štruktúry (KKŠ) podľa prílohy č. 12 nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z.
- **PROBLÉM** – OZ sú financovaní iným mechanizmom ako PZ.
- Do zberu údajov o normatívnom financovaní (EDUZBER) nie sú započítaní (nevykazujú sa) OZ a pedagogickí asistenti (kategória SZAM), financovanie ich mzdy je podmienené dopĺňaním nenormatívnych finančných prostriedkov.
- Navýšenie normatívu pre začlenených žiakov nie je dostatočné na to, aby sa mohli finančne vykryť celkovú cenu práce vyplývajúcu z pracovných zmlúv pre všetkých potrebných OZ.

FINANCOVANIE Z PROJEKTOV EŠIF

- Možnosti získať podporu z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), ktoré sú realizované vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu Ľudské zdroje.
- Projekty majú presne stanovené špecifické ciele, dátumy zverejnenia oznámenia a uzatvorenia žiadostí, stanovený okruh žiadateľov o poskytnutie finančných prostriedkov na refundáciu mzdy pre zazmluvnených asistentov učiteľa.
- Aktuálna možnosť zapojiť sa do národného projektu *Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II.* (realizátor výzvy MPC Bratislava) prostredníctvom novovytvoreného pracovného miesta OZ, pedagogického asistenta a asistenta učiteľa, ktorí spĺňa kvalifikačné predpoklady v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 1/2020 Z. z. Trvanie projektu je do 31. augusta 2022. Zmluvy zverejnené v CRZ.

NENORMATÍVNE ZDROJE FINANCOVANIA

- **Možnosť uchádzať sa o pridelenie finančných prostriedkov z kapitoly MŠVVaŠ SR na žiadosť zriaďovateľa školy na osobné náklady asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením podľa § 4a zákona č. 597/2003 Z. z. (nenormatívne finančné prostriedky).**
- Z tejto možnosti sú zatiaľ vylúčené MŠ.
- Každoročne v máji (do 31.5.) prostredníctvom webovej aplikácie „Zber údajov o asistentoch učiteľa“ (www.vykazy.sk). Webová aplikácia zberu údajov o AU sa týka len škôl, ktoré sú financované zo štátneho rozpočtu (rozpočtová kapitola MV SR a rozpočtová kapitola MŠVVaŠ SR – od 1.1.2022 zjednotená pod školstvo). Výška poskytovaného príspevku na osobné náklady na jedného asistenta v ZŠ a SŠ na jeden mesiac je 1 016 eur (celková cena práce).

OSTATNÉ ZDROJE FINANCOVANIA I.

- Dofinancovanie z prostriedkov zriaďovateľa.
- Aktívna politika trhu práce – Úrad práce, soc. vecí a rodiny.
- V prípade MŠ aj z financií z príspevku na výchovu a vzdelávanie pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné – § 6b ods. 7 písm. b) zákona č. 597/2003 Z. z., resp. koeficient z podielových daní
- Podpora financovania cez rôzne projekty realizované ÚPSVaR - vybrané skupiny evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Takto vytvorené pracovné pozície sú na základe dočasných podporných programov zamestnávania, ktoré však nie sú špecificky určené a nastavené pre PZ a OZ.
- Ich efektivita vo vzťahu k udržateľnosti prítomnosti pedagogického asistenta v škole je otázna.
- Vytvorenie týchto pracovných miest nie je založené na princípe plnej refundácie mzdy.

OSTATNÉ ZDROJE FINANCOVANIA II.

- napr. v prípade pedagogických asistentov **príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby** – § 52a zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Dobrovoľnícku službu vykonáva uchádzač o zamestnanie v rozsahu **20 hod./týždeň** nepretržite **najviac počas 12 kal. mesiacov** u právnickej osoby alebo fyzickej osoby. Poskytovaná podpora vo forme príspevku na kvalifikované vykonávanie dobrovoľníckej služby pozostáva z **príspevku na úhradu časti nákladov, ktoré súvisia s vykonávaním dobrovoľníckej služby, a z príspevku na úhradu časti celkovej ceny práce zamestnanca, ktorý organizuje dobrovoľnícku službu** (organizátor).
- napr. v prípade pedagogických asistentov vykonávanie absolventskej praxe absolventa školy vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ktorá sa vzťahuje ku konkrétnemu druhu pracovného miesta a ktorá je realizovaná na základe dohody medzi zamestnávateľom a príslušným ÚPSVaR. V zmienených prípadoch však tieto osoby nemajú postavenie PZ a nevzťahuje sa na nich pôsobnosť zákona č. 138/2019 Z. z., ktorá je uvedená v § 2 tohto zákona.

ŠPT AKO MULTIDISCIPLINÁRNY TÍM

- Ak v škole pôsobí školský špeciálny pedagóg a viacerí OZ zaradení do rôznych kategórií OZ (školský psychológ, školský logopéd, sociálny pedagóg, liečebný pedagóg), ich pôsobenie môže byť základom multidisciplinárnej spolupráce, ktorá sa následne realizuje v rámci multidisciplinárneho tímu ako integrálnej súčasti spolupráce celého poradenského systému.
- MDT ďalej môže spolupracovať s učiteľmi a ďalšími kategóriami PZ (vychovávateľa, pedagogickí asistenti).
- Školy a školské zariadenia sa majú stať multidisciplinárnymi zariadeniami s etablovanou spoluprácou PZ a OZ, kde kľúčovú rolu bude zohrávať interdisciplinárny prístup pri odstraňovaní akýchkoľvek prekážok a bariér v učení sa a zapojení každého účastníka výchovno-vzdelávacieho procesu (inkluzívny prístup).

KOORDINÁTOR ŠPT

- ✓ § 36 ods. 1 písm. n) a § 36 ods. 2 písm. e) zákona č. 138/2019 Z. z. – kariérová pozícia aj pre PZ a OZ

Koordinátor školského podporného tímu (§ 38 ods. 7 a 8) najmä:

- a) koordinuje činnosť jednotlivých členov školského podporného tímu,
- b) koordinuje spoluprácu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so zákonnými zástupcami a zamestnancami zariadení poradenstva a prevencie,
- c) plánuje individuálne a skupinové aktivity detí alebo žiakov uskutočňované školským podporným tímom a vyhodnocuje ich účinnosť,
- d) zabezpečuje súčinnosť členov školského podporného tímu s ďalšími pedagogickými zamestnancami a vyhodnocuje jej účinnosť.
- Na výkon špecializovaných činností v kariérovej pozícii koordinátor školského podporného tímu nemusí PZ/OZ absolvovať špecializačné vzdelávanie.
- Štruktúru kariérových pozícií a rozsah zodpovednosti za výkon špecializovaných činností upraví riaditeľ vo vnútornom predpise po prerokovaní so zástupcami zamestnancov a po prerokovaní v pedagogickej rade, ak je zriadená.

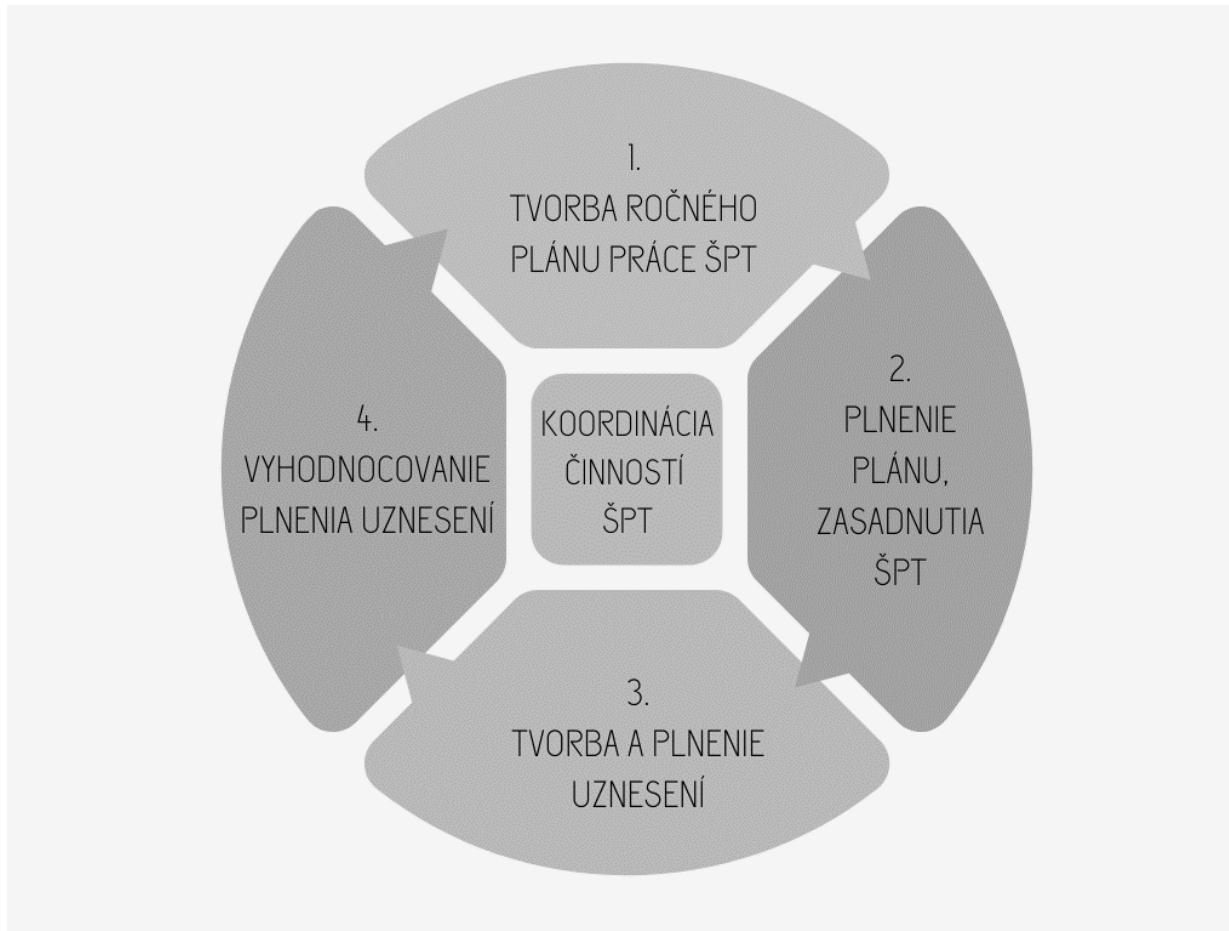
KOORDINÁTOR ŠPT

- Členovia ŠPT v bežných podmienkach školy vykonávajú odborné činnosti samostatne podľa náplne svojej práce.
- Komplexnosť, efektivita, systematickosť, príjem podnetov smerom navonok i dovnútra, potreba spätnej väzby a multidisciplinarita si vyžadujú koordinátora.
- Zabezpečenie stretávaní, konzílií, hodnotenia a plánovania ďalšieho postupu, vhodných intervencií, prevencií alebo terapie.
- Vytváranie subtímov k jednotlivým konkrétnym prípadom.
- Zdieľať možno len informácie, ktoré nie sú zo strany klienta určené ako dôverné v súlade s etickými pravidlami.
- V prípade potreby koordinátor môže zabezpečovať aj administratívnu činnosť okolo ŠPT, spravovať web stránku a pod.

POSTAVENIE KOORDINÁTORA ŠPT

- Funkciou je najmä:
 - a) Plánovať a organizovať spoločné stretnutia – „administrovanie tímovej agendy“.
 - b) Usmerňovať činnosť ŠPT, manažment podtímov.
 - c) Monitorovať a evalvovať činnosť ŠPT, sledovať plnenie stanovených cieľov, plánov, evalvácia výsledkov, meranie efektivity už implementovaných podporných krokov.
 - d) Prinášať nové návrhy a podnety v diskusiách.
 - e) Oslovovať a sprevádzať nových členov ŠPT.
 - f) Koordinovať spoluprácu s externými špecialistami.
 - g) Podieľať sa na komunikovaní a prezentovaní činnosti ŠPT dovnútra školy i navonok.
- Je možné, aby funkcia koordinátora medzi členmi ŠPT „rotovala“ – dehierarchizáciu členov tímu možno považovať za výhodu.

PÔSOBENIE KOORDINÁTORA ŠPT

ZDROJ: Kol. autorov. 2022. *Koordinátor školského podporného tímu*. Ed. Marek Havrila. Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o., 2022. ISBN 978-80-8140-678-2, s. 72.

SPOLUPRÁCA ŠPT S OSTATNÝMI ZAMESTNANCAMI A AKTÉRMÍ ŠKOLY

- Dôkladné poznanie a rešpektovanie predmetu výkonu pracovnej činnosti, profesijných kompetencií a štandardov, ktoré sa vzťahujú ku konkrétnej kategórii PZ a OZ - § 6 a § 19 až 27 zákona č. 138/2019 Z. z.
- Kariérové pozície spolu s opisom ich činnosti, ktoré môžu PZ a OZ vykonávať v rámci špecializovaných činností, sú uvedené v § 36 až 39 zákona č. 138/2019 Z. z. Vymedzenie profesijného štandardu sa nachádza v § 41 zákona č. 138/2019 Z. z.
- Učitelia aj ŠPT sú odborníkmi v iných oblastiach, avšak problémy, ktoré riešia, sú spoločné, resp. ich spájajú – dôležitosť princípu subsidiarity (postupnosti krokov).

POZITÍVA A VÝHODY SPOLUPRÁCE I.

- Dobre nastavená partnerská spolupráca s etickým rozmerom prináša synergický efekt – je prospešná pre všetkých zainteresovaných.
- Odbornosť, iný pohľad na riešenie problému, väčší rešpekt, rýchlejšie vyriešenie problému, ochota pomôcť, prítomnosť priamo v škole.
- Učitelia a vychovávatelia vnímajú výhody prítomnosti ŠPT vo vzťahu k riešeniu problémov so žiakmi a komunikácii s rodičmi.
- Pomoc s prevenciou, klímou triedy/školy, vytváranie lepšieho zázemia a pocitu väčšieho bezpečia pre učiteľov.
- ŠPT nemôže byť výlučne zamerané len na žiaka a jeho diagnózu, ale predmetom pozornosti má byť celý systém školy.

POZITÍVA A VÝHODY SPOLUPRÁCE II.

- Učitelia majú zabezpečený podporný servis (napr. psychológa, aby väčšinu vzniknutých problémov vedeli riešiť operatívne a odborne priamo na mieste, prevencia vyhorenia).
- ŠPT môže učiteľom pomôcť nasmerovať ďalšie vzdelávanie, môžu byť sprostredkovateľmi vo vzťahu k rodičom, mediátormi pri konfliktoch.
- Môžu sprostredkovať didaktickú podporu začínajúcim učiteľom, riadiť emócie v náročných situáciách, zdieľať ich ťažkosti a dokonca pomôcť aj so súkromnými problémami.
- Môžu učiteľom pomáhať zvládať výzvy, s ktorými sú konfrontovaní a harmonizovať prostredie a atmosféru v škole.

ÚSKALIA A PREKÁŽKY SPOLUPRÁCE

- Okrem pozitív a výhod môžu vznikáť „trecie plochy“ a možno aj určitá miera obáv a neistoty.
- Obavy týkajúce sa kompetencií („OZ nás pozoruje pri vyučovaní, zasahujú do zaužívaných pravidiel“), zmien v pracovných stereotypoch.
- Pocit vzájomnej „konkurencie“, ŠPT, resp. OZ pracujú oddelene, do istej miery aj nekoordinovane napriek tomu, že pracujú s rovnakými deťmi.
- Neochota vedenia školy prizvať OZ k užšej spolupráci.
- Učitelia a ŠPT majú v zásadnejších veciach rozdielne pohľady na žiakov a prácu s nimi, pričom prevláda prehnaná emocionálnosť (napr. pedagógovia nemajú dostatočný odstup od problému).
- Učitelia nemôžu od ŠPT očakávať, že problémy vyriešia rýchlo a natrvalo.

ÚLOHA RIADITEĽA ŠKOLY V SYSTÉME PODPORY

- podporný a ochranný orgán podporného tímu,
- schvaľuje rámcovú činnosť a smerovanie tímu v súlade so zákonom,
- disponuje prehľadom činnosti tímu a jeho členov,
- zodpovedá za pracovnoprávne zaradenie členov, ich ochranu a podporu voči externým inštitúciám a rodičom,
- vytvára podmienky pre činnosť ŠPT,
- dôrazne zachováva systém subsidiarity,
- všetko, čo súvisí s hlavnými úlohami tímu prenecháva svojmu tímu, posúva riešenia situácii na tím, radí sa, zvoláva príp. konzíliá, zapája tím k rozhodnutiam, ktoré majú vplyv na ich činnosť,

ÚLOHA TRIEDNEHO UČITEĽA V SYSTÉME PODPORY A INKLÚZIE

- Často dáva prvý impulz na zváženie integrácie žiaka, keď zisťuje, že v jemu zverenom kolektíve dieťa alebo žiak nenapreduje podľa očakávania, aj keď pedagógovia využívajú štandardné podporné mechanizmy.
- Usmerňuje a koordinuje utváranie podmienok vzdelávania žiaka so ŠVVP v spolupráci s členmi ŠPT v škole, so všeobecným lekárom pre deti a dorast a s príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
- Má byť neoddeliteľným a nenahraditeľným spolupracovníkom ŠPT v škole, v ktorej sa vzdelávajú žiaci so ŠVVP – komunikuje s rodičmi, informuje vyučujúcich a ostatných žiakov, participuje na tvorbe, vedení a kontrole IVP.
- Má dbať na to, aby v kolektíve bolo cítiť atmosféru akceptácie, tolerancie a spolupatričnosti žiaka so ZZ v triede.

ČO POTREBUJE RIADITEĽ ŠKOLY, ABY MAL FUNKČNÝ ŠPT?

- Dostatok školských špeciálnych pedagógov, OZ a pedagogických asistentov.
- Správni ľudia s motiváciou – dôležitosť výberu ľudí, ktorí to vedia a chcú robiť
- Vzdelávanie a ďalšia odborná príprava členov ŠPT.
- Kontinuita projektov a systémové, stabilné a udržateľné finančné zdroje.
- Podpora zo strany poradenských zariadení.
- Zdroje na materiálno-technické vybavenie.
- Vysadený „strom spolupráce“, ktorého koreňom sú zdroje (hodnoty, potreby, zmysel práce), kmeňom administratívno-technická podpora a korunou sú aktivity – spoločné činnosti.

ČO MÔŽE UROBIŤ RIADITEĽ ŠKOLY PRE FUNKČNOSŤ ŠPT?

- Dvere riaditeľne otvorené...
- Myslieť na ŠPT aj pri hodnotení a odmeňovaní.
- Vytvárať pozitívnu klímu v škole, aby sa cítili užitoční ako členovia tímu.
- Poskytnúť, resp. reorganizovať priestory, kde môžu pracovať.
- Propagovať prácu ŠPT, prizývať ich podľa potreby pri rozhovoroch s rodičmi, hovoriť o práci ŠPT.
- Organizovať pravidelné spoločné stretnutia pedagogického zboru a OZ – „teambuildingy“ .
- Umožniť účasť na vzdelávaníach a podporovať profesijný rozvoj ŠPT.
- Vytvárať rovnaké pracovné podmienky a podmienky zamestnávania pre PZ a OZ – úprava cez pracovný poriadok.

Inovovanie ŠkVP

- Na tvorbe školského vzdelávacieho programu ako základného dokumentu školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v škole, sa podieľa školský podporný tím.
- Rozvíjajúc inkluzívne hodnoty a schopnosť tímovej spolupráce, kooperácie a koordinácie každá škola by mala analyzovať svoj ŠkVP z hľadiska miery jeho inkluzívnosti.
- Čo konkrétne s ohľadom na jednotlivých (konkrétnych) žiakov so ŠVVP a žiakov v riziku v škole je potrebné revidovať/inovovať tak, aby boli vo vyššej miere zohľadnené záujmy a potreby týchto žiakov?

ŠPT a IVP (§ 7a školského zákona)

- Podľa IVP sa s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia môže vzdelávať
- ✓ dieťa alebo žiak, ktorého špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávali podľa školského vzdelávacieho programu školy, ktorú navštevuje, a ani podľa vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, alebo
- ✓ žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie v základnej škole.
- ☐ IVP pre dieťa alebo žiaka so ŠVVP v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie vypracuje pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy a po konzultácii so zákonným zástupcom.
- ☐ IVP obsahuje úpravy jednotlivých častí ŠkVP podľa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka, najmä úpravu obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia a spolupráce s odbornými zamestnancami.

ŠPT a IVP (§ 7a školského zákona)

- ✓ IVP môže byť vypracované za predpokladu, že ide výlučne o integrovaného žiaka a zaradenie poradenstva a prevencie ho odporúča vypracovať → ale čo ostatní žiaci, ktorí nemajú priznaný status „integrovaných“?
- ✓ Aj tí by mali mať poskytnuté podporné opatrenia vo forme akéhosi plánu pedagogickej a odbornej podpory - učitelia spolu so školským podporným tímom → tam budú zohľadnené individuálne vzdelávacie potreby ostatných žiakov (ohrozená skupina žiakov) bez integrácie, vrátane popisu problémov, stanovenia cieľov podpory, spôsobu vyhodnotenia a naplňania plánu od začatia aplikácie podporných opatrení.

INFORMOVANÝ SÚHLAS ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU I.

- Je definovaný v zmysle § 2 písm. y) školského zákona, je súčasťou osobného spisu žiaka.
- Školy sú povinné zabezpečiť, aby bol informovaný súhlas ZZ získavaný preukázateľne, prijateľnou formou, s primeraným poučením a poskytnutím nevyhnutných informácií, aj tých, ktoré súvisia s ohrozením zdravia a života detí, zrozumiteľným spôsobom s prihliadnutím na konkrétnu situáciu vo výchovno-vzdelávacom procese, na ktorú sa takýto súhlas vyžaduje. Je potrebné dbať na to, aby bol informovaný súhlas zákonného zástupcu získaný za každých okolností ako platný prejav jeho vôle vykonaný slobodne, vážne, zrozumiteľne a určito.
- Pri informovanom súhlase ZZ sú konfrontované dva fenomény: najlepší záujem dieťaťa zakotvený v čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a práva i povinnosti ZZ (§ 144 ods. 6 školského zákona).
- Informovaný súhlas sa nevyžaduje, ak sa odborná činnosť vykonáva v rozsahu prevencie alebo krízovej intervencie v škole alebo v školskom zariadení → § 2 ods. 6 vyhlášky č. 24/2022 Z. z.

INFORMOVANÝ SÚHLAS ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU II.

- Z legislatívneho hľadiska je dôležité rozlišovať, či je poskytnutá konzultácia alebo poradenstvo.
- **Konzultácia** je jednorazový, ale aj opakovaný rozhovor s klientom (resp. so skupinou žiakov), ktorého cieľom je riešiť prezentovaný problém, situáciu alebo inú špecifickú potrebu – informovaný súhlas nie je potrebný.
- **Poradenstvo** je založené na vzťahu s klientom (vrátane uzavretia poradenského kontraktu s klientom, ktorý upravuje podmienky spolupráce a špecifikuje realizáciu poskytovanej odbornej starostlivosti) – pri žiakoch mladších ako 18 rokov je potreba informovaného súhlasu, plnoletí ho poskytujú osobne.
- Na základe vstupného rozhovoru (konzultácie) sa indikuje potreba poradenskej starostlivosti, pri ktorej sa vyžaduje informovaný súhlas ZZ, vrátane požiadavky na sieťovanie ďalších OZ s možnosťou ďalších konziliárnych stretnutí alebo stretnutí MDT.
- V prípade plnoletého žiaka jeho rodičov, iných PZ a OZ o poradenskom procese je možné informovať len s jeho výslovným súhlasom.
- Pri diagnostike vo forme depistáže je potrebný informovaný súhlas ZZ, pričom na základe výsledkov z depistážneho procesu možno následne so súhlasom plánovať poskytovanie individuálnej/skupinovej odbornej starostlivosti (diagnostika - vyšetrenie, poradenstvo, intervencie nekrízového charakteru).
- Psychologické vyšetrenie je možné odmietnuť bez akýchkoľvek právnych dôsledkov.

INFORMOVANÝ SÚHLAS ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU III.

- **Krízové intervencie členov ŠPT** - podporná sieť opatrení zameraných na stabilizáciu jednotlivca/skupiny, prinavrátenie pocitu bezpečia a nastavenie ďalších opatrení po krízovej udalosti **si nevyžadujú informovaný súhlas ZZ.**
- Aj v prípade akútnej potreby, resp. v stave osobnej krízy, môže žiak vyhľadať odbornú pomoc člena ŠPT aj bez predchádzajúceho informovaného súhlasu ZZ.
- Pri plánovaní, príprave realizácii krátkodobých preventívnych aktivít postačuje informovanie ZZ o realizácii preventívnej aktivity členom ŠPT - formou jednotného informovaného súhlasu ZZ na začiatku šk. roka s tým, že operatívne aktivity sa riešia príbežne počas školského roka
- Pri realizácii dlhodobých preventívnych aktivít (napr. 4 a viac stretnutí) je potrebná distribúcia informovaných súhlasov ZZ.
- Ak OZ prijíma žiaka do individuálnej odbornej starostlivosti, je potrebné zabezpečiť informovaný súhlas ZZ. Pri individuálnej činnosti so žiakmi zo strany šk. špec. pedagóga, kedy sa realizuje individuálne poradenstvo, vykonáva orientačná diagnostika a intervencia, je potrebný informovaný súhlas ZZ, ktorý o potrebe a spôsoboch práce s integrovaným dieťaťom je oboznámený aj prostredníctvom IVP (ak je vypracovaný).

INFORMOVANÝ SÚHLAS VS. INFORMAČNÁ POVINNOSŤ

- zákonnosť spracúvania - § 13 ods. 1 c) zákona 18/2018 o ochrane ochrane osobných údajov
- súhlas na spracovanie osobných údajov pre potreby pedagogickej dokumentácie a zasielanie do centrálného registra nie je potrebný.
- informačná povinnosť – web, ŠkVP, šk. poriadok, Edupage, po triedach, RZ, nástenky, IVP, [ukážka1](#), [ukážka2](#)
- Povinnosť pravidelne informovať dieťa, žiaka a zákonného zástupcu o priebehu a výsledkoch výchovy a vzdelávania - § 4 ods. 1, písm. m) zákona č. 138/2019 Z. z.
- osobitný predpis: § 11 ods. 6 školského zákona
- osobitný predpis: zákon č. 138/2019 Z. z. o PZ a OZ – od § 21 - § 27
- <https://dataprotection.gov.sk/uouu/sk/content/metodika-suladu-spracuvania-osobnych-udajov-v-prostredi-skol>

OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV A MLČANLIVOSŤ I.

- § 4 ods. 1 písm. b) a písm. c) zákona č. 138/2019 Z. z. - povinnosť zachovávať mlčanlivosť a chrániť pred zneužitím osobné údaje, informácie o zdravotnom stave a výsledky odborných vyšetrení žiakov, s ktorými prišiel do styku. Povinnosti zachovávať mlčanlivosť môže PZ alebo OZ zbaviť zákonný zástupca dieťaťa alebo žiaka.
- Osoby, ktoré pri plnení svojich pracovných povinností prichádzajú do styku s osobnými údajmi podľa § 11 ods. 6 šk. zákona, medzi ktoré patria aj výsledky diagnostík, majú povinnosť mlčanlivosti, a to aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu (§ 11 ods. 7 školského zákona).
- Výnimkou zo zachovania mlčanlivosti môže byť *„informácia, ktorá by v prípade jej neoznámenia mohla viesť k ohrozeniu psychického alebo fyzického zdravia žiaka alebo inej osoby. Oznamovacia povinnosť znamená, že existujú natoľko závažné situácie, ktoré nás zbavujú mlčanlivosti, ak sa o nich dozvieme. Napríklad pri sexuálnom zneužívaní v rodine alebo ak sa na žiakovi pácha trestný čin.“* (Antalová, Papp, Vernarcová, 2021, s. 21).

OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV A MLČANLIVOSŤ II.

- Školský zákon je z pohľadu zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov osobitným zákonom a podľa § 11 ods. 6 bod 7 a 8 školského zákona ŠaŠZ majú právo získavať a spracúvať osobné údaje o žiakoch týchto ŠaŠZ týkajúce sa aj fyzického zdravia a duševného zdravia, mentálnej úrovne, vrátane výsledkov pedagogicko-psychologickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky.
- Príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie preto nepotrebujú na poskytnutie výsledkov uvedených diagnostík školám súhlas ZZ žiaka.
- Členovia ŠPT majú nielen právo byť s týmito osobnými údajmi oboznámení, ak o to požiadajú, ale vzhľadom na náplň ich pracovnej činnosti je ich povinnosťou sa s týmito osobnými údajmi oboznamovať bez ohľadu na vôľu ZZ žiaka. Rodič (ZZ) má právo len na prístup k údajom o svojom dieťati.

OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV A MLČANLIVOSŤ III.

- Školy s osobnými údajmi nakladajú zo zákonných dôvodov, bez písomného súhlasu ZZ dieťaťa nesmú byť poskytnuté iným osobám → Registratúra – znaky hodnoty a lehoty uloženia sú uvedené vo vyhláške č. **21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii** – účinná od 01.02.2022.
- Ide o zákonnú povinnosť ako najdôležitejší princíp ochrany osobných údajov (neviazanú na súhlas ZZ) podľa čl. 6 ods. 1 písm. c) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016
- Podmienka, že spracúvanie osobných údajov fyzickej osoby je zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, keď je splnená aspoň jedna z podmienok podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia a § 13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov - spracúvanie musí byť založené na legitímnom a legálnom právnom základe, čo je v prípade všetkých druhov a typov škôl týmto garantované.

ČINNOSŤ ŠPT, VÝKON RODIČOVSKÝCH PRÁV A POVINNOSTÍ, STRIEDAVÁ STAROSTLIVOSŤ I.

- Poskytovanie odbornej intervencie zo strany školy (ŠPT) zvyčajne nie je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností, ale môže byť predmetom nezhôd rodičov (týka sa to najmä poskytovania služieb zo strany poradenského zariadenia).
- Podľa § 36 zákona č. 35/2005 Z. z. o rodine každý z rodičov môže navrhnúť súdu, aby po zistení, že ide podstatnú vec, rozhodol o poskytovaní starostlivosti v súlade so záujmami maloletého dieťaťa (ide najmä o CPPP a ČŠPP).
- Škola nevstupuje do sporov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností a nerieši úpravu rodičovských práv a povinností – výlučná kompetencia súdu.
- Škola spracúva údaje o oboch zákonných zástupcoch (meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, resp. obvyklého miesta pobytu a kontakt na účely komunikácie), a to aj v prípade, ak je zverenú do osobnej starostlivosti len jednému z nich.

ČINNOSŤ ŠPT, VÝKON RODIČOVSKÝCH PRÁV A POVINNOSTÍ, STRIEDAVÁ STAROSTLIVOSŤ II.

- Ak je integrovanému žiakovi súdom určená striedavá starostlivosť, kmeňová škola posiela druhej (striedanej) škole kópie tej dokumentácie, ktorú potrebuje k napĺňaniu jeho ŠVVP (návrh na vzdelávanie, správy z diagnostických vyšetrení, IVP...).
- Žiaka nie je potrebné znovu diagnostikovať.
- Obsah IVP je totožný a záväzný pre obidve školy, v ktorých sa výkon rodičovských práv v rámci striedavej starostlivosti realizuje.
- Ak má striedaná škola diametrálne odlišné podmienky na vzdelávanie tohto žiaka, v bodoch IVP, ktoré objektívne nie je možné plniť, sa vytvorí príloha IVP.
- Kmeňové CPPPaP a ČŠPP naďalej koordinuje vzdelávanie žiaka v oboch školách.

POUŽITÉ ZDROJE I.

- ANTALOVÁ, Andrea – PAPP, Erik – VERNARCOVÁ, Jana. 2021. *Manuál začínajúceho školského psychológa*. Bratislava: VÚDPaP, 2021. 96 s. ISBN 78-80-89698-31-8. [cit. 2021-06-07] [online] Dostupné z: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2020/08/Manu%C3%A1l-za%C4%8D%C3%ADnaj%C3%BAceho-%C5%A1kolsk%C3%A9ho-psychol%C3%B3ga.pdf>
- GANDELOVÁ, Tatiana a Marcela SKOČÍKOVÁ. 2020. *Školský špeciálny pedagóg – jedna z ciest k inkluzívnej škole. Praktická príručka*. Bratislava: VÚDPaP, 2020. 164 s. ISBN neuvedené. [cit. 2021-04-05] [online] Dostupné z: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2020/03/%C5%A0kolsk%C3%BD-%C5%A1peci%C3%A1lny-pedag%C3%B3g-jedna-z-ciest-k-inkluz%C3%ADvnej-%C5%A1kole.pdf>
- KRNÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRIŽO. 2020a. *Školský podporný tím. Krátky sprievodca princípmi školského podporného tímu*. Bratislava: Centrum inkluzívneho vzdelávania, 2020. 9 s. [cit. 2021-04-05] [online] Dostupné z: https://inklucentrum.sk/wp-content/uploads/2021/02/INKLUCENTRUM_buletin_skolsky_podporny_tim.pdf
- KRNÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRIŽO. 2020b. *Školský podporný tím v základnej škole*. Bratislava: Centrum inkluzívneho vzdelávania, 2020. 11 s. [cit. 2021-04-05] [online] Dostupné z: <https://inklucentrum.sk/wp-content/uploads/2020/09/Skolsky-podporny-tim-manual.pdf>

POUŽITÉ ZDROJE II.

- KRNÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRIŽO. 2020c. *Na ceste k inkluzívnej škole. Krátky sprievodca inkluzívnym vzdelávaním*. Bratislava: Centrum inkluzívneho vzdelávania, 2020. 12 s. [cit. 2021-04-05] [online] Dostupné z: https://inklucentrum.sk/wp-content/uploads/2020/02/Sprievodca_inkluzivne_vzdelavanie.pdf
- KRNÁČOVÁ, Zuzana a Viktor KRIŽO. 2021. *Multidisciplinárny prístup v školách. Školský podporný tím*. Bratislava: VÚDPaP, 2021. 25 s. [cit. 2021-07-26] [online] Dostupné z: <https://vudpap.sk/multidisciplinarny-pristup-v-skolach-skolske-podporne-timy/>
- Kol. autorov. 2020. *Odborný podporný tím. Teoretická a praktická podpora pre profesie pracujúce v oblasti pedagogickej inklúzie a intervencie*. Ed. Marek Havrila. Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o., 2020. ISBN 978-80-8140-436-8.
- Kol. autorov. 2022. *Koordinátor školského podporného tímu*. Ed. Marek Havrila. Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o., 2022. ISBN 978-80-8140-678-2.
- ŠPOTÁKOVÁ, Magdaléna a Vladimír DOČKAL. 2020. *Východiská inkluzívneho vzdelávania*. In. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, roč. 54, 2020, č. 1, s. 61-77. ISSN 0555-5574.
- UGOROVÁ, Barbora. 2021. *Manuál začínajúceho školského špeciálneho pedagóga*. Bratislava, VÚDPaP, 2021. 33 s. ISBN neuvedené. [cit. 2021-06-07] [online] Dostupné z: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2021/06/MANUAL-V-SABLONE-VUDPaP.pdf>